

**XORIJIY TILLARNI O'QITISHDA ZAMONAVIY
TEXNOLOGIYALARNING O'RNI VA AHAMIYATI.**

Babaqulova Oydin

Ilmiy rahbar , Termiz davlat universiteti

Xorijiy filologiya fakulteti o'qituvchisi

Umarova Elinur Husniddin qizi

Xudayberdiyeva Shoxista Olimjonovna

Termiz davlat universiteti Xorijiy filologiya fakulteti xorijiy til va adabiyot
ta'lim yo'nalishi talabasi;

e-mail:shoxistaolimjonovna@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada mamlakatimizda xorijiy tillarni o'qitishda zamonaviy ilg'or innovatsion texnologiyalardan samarali foydalanish va shu bilan birgalikda, o'quvchilarning tilga xos bilimlarini oshirish uchun innovatsion va qiziqarli imkoniyatlarni taqdim etishda qanchalik muhim ahamiyat kasb etishi haqida ma'lumotlar keltirilib o'tiladi.

Аннотация. В данной статье представлена информация о том, насколько важно эффективно использовать современные передовые инновационные технологии при обучении иностранным языкам в нашей стране и в то же время предоставлять учащимся инновационные и интересные возможности для совершенствования своих языковых навыков.

Annotation. This article provides information on how important it is to effectively use modern advanced innovative technologies in teaching foreign languages in our country and, at the same time, to provide innovative and interesting opportunities for students to improve their language skills.

Kalit so'zlar: Zamonaviy texnologiya, innovatsion texnologiya, nanotexnologiya, chet tillar, sun'iy intellekt, multimedia, zamonaviy til texnologiyalari.

Ключевые слова: Современные технологии, инновационные технологии, нанотехнологии, иностранные языки, искусственный интеллект, мультимедиа, современные языковые технологии.

Key words: Modern technologies, innovative technologies, nanotechnology, foreign languages, artificial intelligence, multimedia, modern language technologies.

Bilamizki, bugungi kun XXI asr zamonaviy ilg'or innovatsion texnologiyalar asri jadal rivojlanishi bilan birga, hayotimizning turli sohalaridagi texnologiyalar ajoyib

darajada o'zgarib turadi. Biz uzoq vaqtdan buyon yangi yoki modellashtirilgan elektronikaning tegishli bo'lmaganligi haqida bilib oldik va yangi xarid qilingan mashina tezlik bilan garajdagi "qo'shnilar" bilan almashtiriladi. Yuqori tezlik va boshqa imkoniyatlardan tashqari dunyoda qanday ajoyib yashash! Biroq, biz o'zimizni doimiy o'zgaruvchan haqiqatdan orqada qolishga qanday boshlayotganimizni sezmayapmiz va ayniqsa bu sizning bolalaringiz bilan bog'liq. Vaqtni ushlab turish va farzandingizga faqat eng dolzarb bilim va ko'nikmalarni berish uchun bolalarni tarbiyalash va o'qitishning zamonaviy texnologiyalariga murojaat qilish kerak. Ayniqsa, xorijiy tillarni o'qitishda bu texnologiyalarnik o'rni hamda ahamiyati muhim o'rin tutib kelmoqda. Ayni paytda MDHda joylashgan maktab va maktabgacha ta'lim tizimi juda inert. U zamonaviy dunyodagi so'nggi tendentsiyalarga rioya qilmaydi, bolaning ruhiy va shaxsiy xususiyatlarini inobatga olmaydi. Aynan shuning uchun ko'pgina ota-onalar o'quv markazlariga va rivojlanish maktablariga murojaat qilishadi, bolalarning ta'lim va tarbiyasi uchun innovatsion texnologiyalardan foydalanishadi. Ko'pgina ota-ona farzandini o'zlariga o'qitishni afzal ko'radi, ammo kamdan-kam hollarda ular tarbiyalangan tizimga qaytadi.

Pedagogik amaliyotda innovatsion texnologiyalarni qo'llashda Respublikamiz ta'lim sohasidagi islohotlar ta'lim-tarbiyaning samarali omillaridan keng ko'lamda foydalanish, bu jarayon qatnashchilari orasida ongli hamkorlik munosabatlarini yo'lga qo'yish, o'quvchilarning shaxsiy xususiyatlari va milliy mentalitetini hisobga olishni taqozo qiladi. Bu xayrli ishga respublikamiz olimlari va amaliyotchilari ham baholi qudrat o'z ulushlarini qo'shmoqdalar. Masalan, R.J. Ishmuhamedov ishlarida: klaster (tarmoqlar), 3x4, blits-o'yin metodlari; intervyu, ierarxiya, muloqot, boshqaruv, bumerang texnikasi; talaba-o'qituvchi shaxsi treningi; murakkab vazifalarni qo'llash, aqliy hujum, skarabey, Veer, FSMU, sinektik muammoli o'qitish, ijodiy masalalarni hal qilish, tarozi, yelpig'ich, individual o'qitish, mualliflik texnologiyalarining mohiyati, ularning qo'llanish hollari yoritilgan.

Innovatsion texnologiya – kiritilgan yangilik, ixtiro. Yangilikni joriy etish: birinchidan, texnika va texnologiya avlodlarini almashtirishni ta'minlash uchun iqtisodiyotga sarflangan mablag'lar bo'lsa; ikkinchidan esa, ilmiy-texnika yutuqlari va ilg'or tajribalarga asoslangan yangi texnika va texnologiyalar.

Nanotexnologiya – ilm fanning noyob qirrasini, yangi texnologiyalar yaratish tamoyillarini radikal o'zgartirish. Nanotexnologiyaning besh yo'nalishi mavjud: 1)

nanoenergetika; 2) nanokibernetika; 3) nanomeditsina; 4) nanoelektronika; 5) nanomateriallar.

Chet tillarni o'rganish — yaxshi va juda zaruriy yumush. Chet tillardan birini egallagan mutaxassisga bugun talab ham, ehtiyoj ham katta. Biroq, "xorijiy tillarni ona tilini esdan chiqarish hisobiga o'rganish nodurust. Chunki ona tilini unutish hisobiga o'rganilgan xorijiy til ona tilining o'rnini bosib olishi muqarrarki, bunda milliy tafakkur va milliy idrok butunlay boshqa, begona tafakkur va begona idrokka aylanadi". Afsuski, bugun ijtimoiy tarmoqlar tilida inglizlashuv, inglizcha unsurlar (boshqasini qo'ya turaylik) ko'payib bormoqda. Chet tilida munosabatlar shartlari nutq, qo'shimcha kasbiy matnlar o'rganishning ko'plab turlarini bilish davr talabi ekanligini ko'rsatib beradi. Boshqa tillar mohiyatini kamsitmagan holda, ayniqsa, ingliz tilida muloqot qilishda, nutqini tushunish mutolaa qilish va yozish, nutqiy faoliyat amaliyotida, ixtisoslik, mutaxassisligi bo'yicha keng tarmoqli va kasbiy adabiyotlarni o'qishda ularga tushuntirish annotatsiyalar, tezislar, shuningdek, yozma axborot almashish jarayonlarida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining ahamiyati yaqqol namoyon bo'ladi va aniqlanadi.

Biz bugungi texnologiya asrida sun'iy intellekt [insonlar](#) yoki [hayvonlar](#) tomonidan ko'rsatiladigan tabiiy ongdan farqli o'laroq, [mashinalar](#) tomonidan ko'rsatiladigan ong ekanligi barchamizga ma'lum. Bu intellektdan foydalanishda bizning chet tillarini o'rganishda yutug'imiz tezroq, sifatli hamda foydalanayotgan insonlarni ham tez va oson charchatib qo'ymaydi. Yetakchi sun'iy ong darslik kitoblari bu sohani „ongli agentlar“ni o'rganish deya ta'riflaydi: o'z muhitini fahmlaydigan va maqsadlariga muvaffaqiyatli erishish imkoniyatini maksimal darajada oshiradigan amallarni amalga oshiruvchi har qanday sistema.

Istalgan xorijiy tilni zamonaviy texnologiyalardan foydalanib o'rganishda multimedia, kompyuter, planshet, telefon va CD playerlarini eshitish, chet tilidagi video rolidlarni, namoyishlarni kinolarni yoki multfilmlarni ko'rishda foydalanish mumkin. Multimediali yondashuvlarda asosan bitta insonni baholash oson, chunki multimediali yondashuvlarda o'yinlar orqali o'rganishga ruxsat beriladi.

Zamonaviy til texnologiyalariga berilayotgan e'tibor davlatimizning jahon mamlakatlari bilan olib borayotgan iqtisodiy, siyosiy, madaniy va ma'rifiy aloqalari kuchayib borayotgan bir paytda yoshlarimizning xorijiy mamlakatlar hayoti,

madaniyati, urf-odatlari, tiliga bo'lgan qiziqishlari ortib bormoqda. Bu aloqalarning rivojida chet tillarining o'rni beqiyosdir.

XULOSA

Ushbu maqolada xulosa qilinadiki, axborot texnologiyalari taraqqiy etgan davrda yashayotgan ekanmiz, ushbu qulayliklardan oqilona foydalangan holda chet tillarini barcha uchun tushunarli tarzda yanada mukammal o'rgatish lozim. Shu bilan birgalikda inson va uning hayotida nimaiki o'rganishi bu zamonaviy ilg'or texnologiyalarni o'rganish bilan uzviy bog'liqdir. Darhaqiqat, Zamonaviy texnologiyalar asosida chet tillarini o'rganish orqali butundunyo hamjamiyatida vatanimizni O'zbekistonning alohida o'rnini ta'minlash va uni yanada kengroq tadbiiq qilish uchun ham xorijiy tillarni o'rganish dolzarb va muhim hisoblanadi. O'zbekistonni dunyo xalqlari orasida yanada o'z o'rniga ega bo'lishini ta'minlashda yoshlarning va ular o'rganayotgan xorijiy tillarning o'rni beqiyos sanaladi. Buni yanada mustahkamlash uchun esa til bamisoli ko'prik vazifasini o'tab beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1.A.Aleina. translation technologies: Scope,Tools and Resources. Target. Volume20,no6. Pp 79-182.

2.J.Jalolov „Chet til o`qitish metodikasi”, Toshkent-2012

oglu Tojiboyev, I. O. (2021). On the use of modern pedagogical technologies and general grammar in the teaching of English. Science and Education, 2(8), 718-720.

3.Rahma Al-Mahrooqi and Salah Troudi “ Using technology in foreign language teaching”

4.Schleirmacher.F. About different methods. Bulletin of Moscow.UN-that.2000
2. Linghui Kong. Computational intelligence and neuroscience. Volume 2022. 2p.

5.I.Bowker. computer-aided translation technology. A practiced introduction. Ottawa. University of Ottawa Press. 2002

6.Ibragimov, X., and Abdullayeva Sh. "Pedagogika nazariyasi (darslik)." T.: Fan va texnologiya 288 (2008).

7.2012-yil 10-dekabrdagi “Chet tillarini o'rganish tizimini yanada takomillashtirish chora tadbirlar i to'g'risida”gi O'zbekison Respublikasi birinchi Prezidentining №1875 – qarori.